

DOĽANSKÉ NOVINY

1/2022

Ročník XII.

ZO ŽIVOTA V OMPITÁLI ■ VYCHÁDZA 3x ROČNE

TÉMY: ► ZBIERKA NA POMOC UKRAJINE ► FARSKÉ OKIENKO ► ŠÍPKOVÝ TURNAJ ► VADOVIČI ► ŠKOLA ► ŠKÔLKA

Príhovor starostu

Vážení spoluobčania.

Posledné dva roky boli plné obmedzení, pravidelných testovaní, menej stretávaní, často zatvorené školy, škôlky, problémy, že sme mali veľa krát obmedzený príjem. Bolo to smutné obdobie, ale nadobudli sme veľa skúseností. Veľa z nás malo ochorenie na Covid aj opakovane. Našťastie úmrtnosť na následky ochorenia spôsobené týmto vírusom bola u nás nízka. Zlé na tom je, že nám zdraželo takmer všetko. Železo a drevo síce nepotrebujeme každý deň, ale ješť potrebujeme stále. Medziročná inflácia je podľa zverejnených údajov okolo 9 %, ale v skutočnosti je oveľa vyššia. Ceny energií, ako sú plyn a elektrina, stúpili niekoľkonásobne.

A vplyvom následkov vojny nevieme kam sa ceny vyšplhajú.

Mali by sme sa z tohto obdobia poučiť. Nič nie je zadarmo a čo dostaneme naviac, veľa krát za to draho doplatíme. Tí, ktorí sa museli uskromniť, si oveľa viac cenia aj to, že máme základné veci. Máme kde bývať, máme si čo obliecť, netrpíme nedostatkom jedla. A stačí malý zlom a nemáme nič. Tak ako teraz na Ukrajine, či pred dvadsiatimi rokmi na Balkánskom polostrove. A čo je najsmutnejšie, najviac na to dopláca civilné obyvateľstvo. Nastane hlad, bezmocnosť, neistota. Všetko, čo budovali generácie, sa iba na základe zlých rozhodnutí mocných sveta zničí.

Niekedy máme na výber a možno i začať niekde inde. Ale väčšina z nás nikam nepôjde a bude čakať doma, že situácia sa zlepší. Lepšie ako požiari hasiť, je mu predchádzať. A robíť všetko preto, aby nehorelo. A keď už niekto vyhorí, tak ako teraz horí Ukrajina, treba mu podať pomocnú ruku. Aj my v Dolňanoch sme podporili zbierku

- materiálnu pomoc pre Ukrajincov, konkrétne bola odvezená do prihraničných obcí Malé a Veľké Berezné. Všetkým darcom ďakujeme.

Čo by bolo vhodné a potrebné pre nás pre našu obec? Po dvoch rokoch sa začneme aj stretávať, usporadúvať spoločenské akcie. Máme rest uvítania detí do života, deň matiek, deň otcov, deň úcty k starším. Pokračujú práce na Územnom pláne obce, vybudovaní kanalizácie a COV, je potrebné vymeniť tepelné zdroje vo verejných budovách a ich zateplenie, obnova NKP, je možnosť bez nákladov obce dať vybudovať domov sociálnych služieb pre seniorov, rekonštrukcia multifunkčného ihriska, oplotenie a digitalizácia cintorína a veľa iného.

A preto si vravím - chvála Bohu že nemáme vojnu a robíme všetko preto, aby sme ju ani nemali. A nerobíme si vojnu ani medzi sebou. Akoby sme sa zabudli tešiť aj z malých vecí. Prajem vám hlavne veľa zdravia.

Jozef Mruškovič, starosta

Kalvária

Kalváriu má obec Doľany zapísanú na liste vlastníctva. Pôvodne patrili obci Doľany len samotný pozemok pod Kalváriou, avšak do vlastníctva sa jej podarilo získať aj Kalváriu ako stavbu.

Optický internet

Obec Doľany a firma NETcon Europe, s.r.o., A.Žrnova 7803/11C, 917 02 Trnava podpísali zmluvu o zriadení verejnej optickej siete a poskytovaní služieb optického internetového pripojenia pre občanov našej obce. V rámci zmluvy firma vykoná rekonštrukciu rozhlasu, servis obecného rozhlasu, poskytnutie optických vlákien napr. pre kamerový systém, pripojenie obecných budov (obecný úrad, materská škola, základná škola) a pripojenie domácností k optickej sieti. Zriadenie optickej siete v obci sa predpokladá v auguste 2022.

Kanalizácia

Kanalizácia v našej obci je stále v riešení. Momentálne prebieha schvaľovací proces pre projekt na územné konanie.

Preventívna celoplošná deratizácia

Regionálny úrad verejného zdravotníctva vyzýva všetky fyzické a právnické osoby i občanov k jarnej preventívnej celoplošnej deratizácii v období od 1.4.2022 do 31.5.2022 vo všetkých obciach Bratislavského samosprávneho kraja. Ničenie hlodavcov prebieha 2x ročne biocídnymi prípravkami schválenými na tento účel.

Odpady

V roku 2021 sme vytriedili 45,24% komunálnych odpadov. V roku 2020 to bolo 38,84%. Od miery vytriedenia komunálnych odpadov sa určuje sadzba uloženia zmesového komunálneho odpadu a objemového odpadu na skládke odpadov. Dbajme na triedenie a využívajme zberné nádoby.

Vývoz komunálneho odpadu na rok 2022

Vývoz 1x za 14 dní

Marec	Apríl	Máj	Jún	Júl	August	September	Október	November	December
15 29	12 26	10 24	7 21	6 19	2 16 30	13 27	11 25	8 22	6 20

Vývoz triedeného odpadu na rok 2022

	Marec	Apríl	Máj	Jún
Plast	24	22	19	16
Papier	9		12	
Sklo	23	20	19	15
Kovy	15	12	10	8
Tetrapack	18	23	20	17

Rodný dom Juraja Palkoviča

Ako pokračuje rekonštrukcia rodného domu Juraja Palkoviča? Podľa rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu musíme postupovať podľa určitých podmienok. V minulom roku boli vypratane vnútorné a vonkajšie priestory. Dom a pozemok je zameraný. V blízkom období sa bude pripravovať architektonicko-historický výskum. Pred spracovaním projektovej dokumentácie obnovy je okrem tohto výskumu potrebné vypracovať aj stavebno-technický a statický posudok, architektonickú štúdiu a následne môže byť vypracovaná projektová dokumentácia obnovy domu, vrátane prístavby, dvorovej časti a okolia. Urgentné je však vymeniť strešnú krytinu, pretože pri tohtoročnom silnom vetre bola poškodená strešná krytina a pri oprave bolo zistené, že poškodená je až 90% strešnej krytiny. Je potrebné čo najskôr konať, aby sme si Rodný dom Juraja Palkoviča ako národnú kultúrnu pamiatku zachovali.

Dom seniorov v Doľanoch?

Firma Golden Age, ktorá sa od roku 2011 venuje poskytovaniu sociálnych služieb oslovila obec s ponukou vybudovania Domova pre seniorov v Doľanoch. Firma ponúka individuálny prístup v poskytovaní sociálnych služieb v prostredí malého komunitného zariadenia, ktorého služby by mali prednostne využívať Doľančania.

SMS správy

V našej obci už dlhší čas funguje ohlasovanie miestneho rozhlasu formou SMS správ. Registrácia na bezplatné prijímanie ohlások je jednoduchá.

Postup:

1. navštívte webovú stránku: <https://www.mojenotifikacie.sk/dolany>
2. vyplňte bezplatný registračný formulár
3. potvrdte kliknutím na tlačidlo: **ODOSLAŤ ÚDAJE**
4. postupujte ďalej podľa pokynov zaslaných na zaregistrovaný email

Ak s registráciou máte problém, navštívte obecný úrad, kde vám s vybavením operatívne za niekoľko minút pomôžu.

Dobrovoľný hasičský zbor Doľany a jeho rok 2021

Dobrovoľný hasičský zbor (DHZ) obce Doľany každoročne čakajú nepredvídateľné udalosti, pri ktorých pomáhajú zasahovať naši hasiči. Aký bol rok 2021 pre doľanských dobrovoľných hasičov nám porozpráva Pavol Ješko, ktorý je veliteľom DHZ.

Dobrovoľný hasičský zbor obce Doľany má 53 členov, 42 mužov a 11 žien. V minulom roku sa k nám pridali 4 noví členovia, z čoho máme veľkú radosť. Každoročne sa zúčastňujeme výjazdov plánovaných i neplánovaných. Za uplynulý rok sme vykonali celkom 23 výjazdov. Z toho bolo 6 požiarov, 2 technické výjazdy, 2 cvičenia a 13-krát sme asistovali pri testovaní na Covid 19. Prvé cvičenie bolo na jar, na hasičskej stanici v Pezinku. Cvičenie bolo zamerané na činnosti vykonávané pri dopravnej nehode, pri požiaroch vo vonkajšom prostredí a na spoluprácu s príslušníkmi Hasičského a Záchraného zboru SR zo stanice Pezínok. Druhé cvičenie sa uskutočnilo na jeseň na Pezinskej Babe (vrch Čmelok). Toto cvičenie bolo zamerané na precvičenie spolupráce s Hasičským a Záchraným zborom SR a inými dobrovoľnými zbormi obcí v našom regióne pri zdolávaní lesných požiarov. Na jeseň 2021 sme mali v pláne vykonať preventívne prehliadky v domácnostiach v obci. Kvôli pretrvávajúcej pandémie sme však tento plán nestihli splniť a budeme pokračovať tento rok. O termíne budú občania informovaní. V tomto roku 2022 si želáme čo najmenej výjazdov k udalostiam, ktoré by mohli ohroziť životy a zdravie ľudí, ale aj naše okolie.

Pavol Ješko, veliteľ DHZ Doľany

Zbierka na pomoc ľuďom na Ukrajine

Obec Doľany a Dobrovoľný hasičský zbor Doľany pripravili v Dome kultúry Juraja Fándlyho Doľany **materiálnu zbierku pre Ukrajinu**. Vo vyhradených časoch sa mohli občania od 01.03.2022 do 04.03.2022 vrátane do zbierky zapojiť a priniesť trvanlivé potraviny, zdravotnícke potreby, hygienické potreby, deky, hračky a inú materiálnu pomoc. Zbierku organizovala obec Budmerice, ktorá vyzbierané veci odviezla do obcí Veľké Berezné a Malé Berezné, t.j. dvoch prihraničných obcí v Ukrajine. **Všetkým, ktorí sa zapojili akoukoľvek formou do tejto zbierky, ďakujeme.**

Občania Dolian a okolia sa ochotne zapojili aj do materiálnej zbierky v susednej obci Častá, ktorú úspešne zorganizovali „dve super Katky“. Katarína Grajciarová Dubanová a Katarína Kubová v prevádzkarni Kaderníctvo – pedikúra Častá. Prvá časť zbierky bola už úspešne dopravená na východné Slovensko (Uble). Druhá časť smeruje cez organizáciu Záchraný systém Západ. Okrem toho dotknuté podnikateľky materiálne pomohli aj ukrajinským matkám s deťmi ubytovaným na Papierničke. Katarínky, za obec Doľany srdečne ďakujeme Vám i všetkým, ktorí sa do predmetnej zbierky dobrovoľne zapojili.

Ompitálsky lexikón

Každý z nás sa už určite stretol s názvami, menami, tradíciami, ktoré sú neodmysliteľne spojené s našou obcou. Pomenovania často bežné, že sa nezamýšľame nad významom. Preto je tu tento abecedný lexikón ompitálskych názvov a mien, v ktorom sa možno niečo naučíme, na niečo si spomenieme, niečo si objasníme. V každom čísle novín budú predstavené názvy alebo mená na jedno písmeno v abecednom poradí.

► Laništanská

miestne pomenovanie cesty, ktorá vedie k cintorínu.

► lapet - sedieť

► Lechovič Vincent

Narodil sa 13. júna 1922 v Doľanoch. Študoval v Ríme, kde bol vysvätený za kňaza a po štúdiách odišiel na misiu na ostrov Timor v Oceánii. Medzi domorodcami bol obľúbený, nazývali ho práter Leko. Okrem holandského či indonézskeho jazyka ovládaj aj miestne timorské dialekty davan a betu (o.i. vedel aj taliansky, anglicky, nemecky). V reči domorodého obyvateľstva vydal ako prvý katolícky misionár na Timore Sväté písmo v upravenej podobe. Okrem toho je autorom mnohých modlitebných knižiek, katechizmov, divadelných hier v reči ľudu a knihy Spomienky na Timor. Zomrel 24. októbra 1995 v Modlingene v Rakúsku, kde je aj pochovaný. Jeho starší brat Gencián Lechovič (nar. 1911) pôsobil v mužskej reholi Spoločnosti Božieho Slova (verbisti). Ich sestra Serafína Lechovičová (nar. 1905) bola takisto rehoľníčkov v Kongregácii dcér Najsvätejšieho Spasiteľa. Všetci súrodenci museli prekonávať pri výkone ich poslania ťažké chvíle (napr. Serafína bola 9 mesiacov väznená, Gencián bol povolán na stavbu priehrady, Vincent nemohol v 60. rokoch prísť na Slovensko).

► ledačo, robit ledačo

neplecha, vystrájať

► Sv. Leonard

Svätec, ktorého úcta sa dostala až do Dolian, sa narodil vo Francúzsku koncom 5. storočia do bohatej rodiny. V mladosti bol členom čestnej stráže prvého kresťanského franského kráľa Chlodovika, ktorý bol zároveň jeho krstným otcom. Neskôr však celý svoj majetok rozdal chudobným a odišiel do kláštora, kde bol vysvätený za kňaza. Kláštor však opustil a stal sa z neho pustovník. V lese pri Leonardovej pustovni dal kráľ Chlodovik vybudovať kaplnku. Vďaka náklonnosti kráľa sa Leonardovi podarilo vykúpiť veľa kajúcich či nevinných väzňov a zajatcov, ktorí na znak vďaky ukladali svoje väzenské reťaze ku kaplnke, a tak sa Leonard stal patrónom väzňov a zajatcov. Okolo pustovne pásavali svoje stáda pastieri a roľníci obrábali polia. Za pomoc a milé slovo voči nim sa Leonard stal patrónom aj pastierov a roľníkov. Sv. Leonard je uctievaný napríklad aj ako patrón šťastného pôrodu. Kráľ Theodobert, ktorý panoval nad Akvitániou, bol na poľovačke. Spreádzala ho manželka, ktorá bola v požehnanom stave. Zrazu sa jej priťažilo a ocitla sa v nebezpečenstve života, lebo lekári jej nevedeli pomôcť. Až na príhovor sv. Leonarda, ktorý sa modlil za ľahký a šťastný pôrod, porodila zdravé dieťa a aj sama sa celkom uzdravila. Kráľ mu z vďaky ponúkol štedré dary. Sv. Leonard všetko odmietol a prosil kráľa, aby mu daroval les, kde mal pustovňu. Kráľ mu les daroval a pomohol mu tam postaviť kláštor i chrám (Kláštor sv. Leonarda v Noblaku). Na príhovor sv. Leonarda sa stalo veľa zázrakov za jeho života i po smrti. Leonard zomrel 6. novembra 559. Pochovaný je v jeho chráme v pustovníckej kaplnke.

► lesci - ak, či

► longoš - ťahaný vinič, pergola

► lovíšek - hlinený hrniec na mlieko

► lyžovanie (bežkovanie)

Bolo najmasovejším športom v Doľanoch. Začiatky siahajú do obdobia po 1. svetovej vojne (lyžovanie na sudových dyhách). V 1943 obsadili Doľančania na majstrovstvách Slovenska 4., 5. a 6. miesto, v roku 1948 dokonca aj 2. miesto. Vtedy bežkovali za trnavský športový klub a medzi najlepších patrili Fero Slávik, Ervín Slávik, Jerguš Hutár a Marián Dobrovodský. Preteky sa organizovali aj v Doľanoch, a to vo všetkých kategóriách (deti, mladší a starší žiaci, dorastenci a dospelí). Avšak kvôli nedostatočným snehovým podmienkam sa v súčasnosti preteky už nekonajú. (vj)

Lyžiarske preteky v Ompitáli

Náš národný šport, lyžovanie, nachádza veľa priaznivcov i na našom vidieku. V malej dedinke Ompitáli, usporiadali tento rok už druhé lyžiarske preteky za peknej účasti. Veľký záujem o preteky má i náš dedinský ľud. Keď i staršie ženy neľutujú ťažkú chôdzu v hlbokom snehu a idú sa pozerať na najprudší sjazd, kto pozná mentalitu dedinskej ženy, uzná, že tu je pekný krok k propagácii národného lyžiarstva. Minule bolo pri štarte 40 pretekárov 9–16-ročných. V nedeľu 35 pretekárov vyše 16-ročných. Preteky spestrili najmenší 5–8-roční.

Technické výsledky v behu na 13 km: 1. vojak Šotník, Ompitál 1.02.30, 2. Monsberger V., HM Ompitál 1.03.00, 3. Tichý, HM Ompitál, 1.03.05, 4. Porkers Fr., HM Častá 1.04.31, 5. Lanák A., HM Ompitál 1.10.15.

V dobovej tlači z februára 1941 sa objavila aj krátka správa z lyžiarskych pretekov v Ompitáli

Recepty – obilninové inšpirácie

Pomaly prichádza jar, príroda sa prebúdza. Avšak ešte si budeme musieť počkať na prvú úrodu v našej záhradke, keď začneme vymýšľať z čerstvých surovín všakovaké dobroty. Zdravý jedálniček treba mať však po celý rok a napríklad obilninami si môžeme doplniť veľa živín potrebných aj v tomto prechodnom zimno-jarnom období. Ak obľubujete zdravú a výživnú stravu a radi skúšate nové recepty, začítajte sa do nasledujúcich riadkov.

Obilniny

Obilniny sú základom našej výživy. Dodávajú energiu a podporujú našu imunitu. Najviac vitamínov, stopových prvkov a vlákniny obsahujú v celozrnnnej podobe, pretože nie je odstránená ich vonkajšia časť (otruby a klíčky) od škrobovitého základu. Najpoužívanejšími obilninami sú pšenica a následne raž, k najstarším a najkvalitnejším patrí pšenica špalda. V súčasnosti sú populárne aj tzv. pseudoobilniny (napr. quinoa, pohánka, proso, amarant) nabité živinami rovnako ako obilniny, avšak nevyvolávajú alergie (neobsahujú lepok) a sú tak vhodnou alternatívou napríklad pre celiatikov.

Obilniny sa využívajú vo forme celých zŕn, krúp, krupice, múky, otrúb, vločiek, klíčkov, škrobu, sladu. Vyrába sa z nich množstvo potravín ako chlieb, pečivo, cestoviny, sušienky, alkohol.

V posledných rokoch sú obľúbené napríklad obilninové produkty kuskus či bulgur. Kuskus sa vyrába zo semoliny (druh tvrdej bielej pšenice) zo Severnej Afriky, kde sa vyrába tradičným spôsobom. Pšenica sa zomelie na krupicu, pridá sa k nej trochu múky, soľ a toľko vody, aby sa tvorili hrudky, ktoré sa rozmrvia na guľôčky. Následne sa kuskus varí a suší na slnku.

Jačmenné krúpy

Ako ste sa už dočítali, existuje veľmi veľa druhov obilnín a spôsobov ich spracovania. V tomto článku Vám bližšie predstavíme jačmenné krúpy. Naši predkovia ich konzumovali bežne. Považovali ich za zdroj energie, dokonca ich využívali pri tráviacich problémoch, na posilnenie a očistenie organizmu. Popri širokej škále obilninových produktov upadli do zabudnutia, avšak v súčasnosti zažívajú renesanciu a na internete okrem receptov s kuskusom, bulgurom či pohánkou nájdeme už aj rôzne zaujímavé recepty s jačmennými krúpami.

Prospešné pre naše zdravie

Jačmenné krúpy obsahujú vitamíny skupiny B, vitamín K a E. Nachádza sa v nich kremík, železo, vápnik, horčík, fosfor, draslík, meď, mangán, selén, zdravé tuky (omega-3 a omega-6 nenasýtené mastné tuky), vláknina a bielkoviny.

Prospevajú k zdraviu kostí, podporujú procesy zmyslového vnímania a nervovej sústavy a pravidelnou konzumáciou sa posilňuje aj celá tráviaca sústava a imunita. Konzumácia krúpov znižuje cholesterol, riziko vzniku srdcovo-cievnych chorôb a nádorov hrubého čreva.

Recepty z jačmenných krúpov

Môžeme z nich pripraviť klasické jedlá ako kašu (sú známou prísadou aj do zabíjačkovej kaše), rizoto (krupoto), pridávajú sa do polievok (hrstková polievka), fašírok, ako príloha k mäsu, do šalátov či v sladkej verzii do koláčov.

Pred prípravou jedál je najlepšie celé krúpy najskôr namočiť do vody na niekoľko hodín a potom pri nízkej teplote variť cca 35 minút. Podporíme tým aj vstrebávanie živín zo zrna.

Jačmenné krupoto so zelerom a šampiňónmi

Potrebuje:

- ▶ 250 g krúpov
- ▶ 300 g zeleru
- ▶ 250 g šampiňónov
- ▶ 100 g špenátu
- ▶ 2 PL masla
- ▶ 1 PL strúhaného parmezánu
- ▶ soľ
- ▶ čierne korenie
- ▶ muškátový oriešok

Postup:

Jačmenné krúpy dáme po namočení variť do dvojnásobného množstva osolenej vody. Zeler očistíme, nakrájame na kocky a dáme variť. Šampiňóny opečieme na masle. Po uvarení zeleru, vodu scedíme a odložíme. Zeler si rozmixujeme na pyré, ktoré ochutíme štipkou muškátového orieška. K šampiňónom pridáme špenát a necháme ho zvädnúť. Zelerové pyré a šampiňóny so špenátom zmiešame s krúpami. Dolejeme aj vodu zo zeleru, pridáme lyžicu masla, parmezán, osolíme a okoreníme.

Jačmenná krúповá kaša

Potrebuje:

- ▶ 1 hrnček krúpov
- ▶ 2 hrnčeky vody
- ▶ soľ
- ▶ olej
- ▶ korenie

Postup:

Krúpy opláchneme a zalejeme vodou. Pridáme soľ, korenie a dáme variť. Keď začnú vriieť, varíme ešte 20 minút na zníženej teplote. Nakoniec ich odstavíme a necháme pár minút dôjsť. Podávame ako prílohu k mäsu.

Kašu si môžeme pripraviť aj na sladko. Stačí, ak krúpy pri varení ochutíme škoricou, medom a pred dovarením pridáme napríklad nastrúhané jablká. Zmes môžeme rozmixovať a podávať s kakaom či nastrúhanou čokoládou.

Veronika Ješková

Okienko zo života farnosti Dolány

Na prahu blížiacej sa jari otvárame naše Okienko, v ktorom uvediem prehľad významnejších aktivít a podujatí vo farnosti Dolány za obdobie mesiacov september 2021 – február 2022 v závislosti od aktuálnych protiepidemiologických opatrení. Pri niektorých podujatiach sa bližšie zastavíme:

- ▶ **tzv. kántrové dni** 17. a 18.09.2021, v rámci ktorých bolo v piatok 17.09.2021 požehnanie úrody vo farskom kostole s krásnou výzdobou plodov vykonanej žiakmi a pedagógmi ZŠ Dolány,

- ▶ v rámci **100. výročia Máriinej légie** bola v sobotu 18.09.2021 o 10.00 hod. slávnostná sv. omša vo farnosti Častá s individuálnou účasťou veriacich z Dolian,
- ▶ **púť Ružencových bratstiev v Šaštíne** 02.10.2021 na sviatok Sv. anjelov strážcov, ktorej sa zúčastnili aj dolianski ruženčiari,
- ▶ hudobný doprovod sv. omše a krátky koncert ruských umelcov **Anatolij a Natália** 07.10.2021 na sviatok Ružencovej P. Márie s možnosťou dobrovoľnej finančnej podpory pre chorého syna Anatolija,
- ▶ **celonárodná púť za kňazov v Šaštíne** 23.10.2021, organizovaná hnutím Modlitby za kňazov. Symbolicky bola odštartovaná pápežom Františkom v Šaštíne 15.09.2021. Sestra Katarína Krištofová, SDR. na záver sv. omše oficiálne odovzdala relikviu blahoslavenej Alfonzy Márie Eppingerovej hnutiu Modlitby za kňazov, aby sa k nej veriaci utiekali a vyprosovali pre kňazov potrebné milosti,
- ▶ **dušičkové obdobie** – sviatostná príprava, úprava hrobov a cintorína, sv. omše, dušičková pobožnosť 01.11.2021 o 15.00 hod. pri Dome smútku,
- ▶ na **sviatok sv. Leonarda** 06.11.2021 slávnostná sv. omša v kostolíku sv. Leonarda o 09.00 hod., ktorú celebroid riaditeľ Rádia Mária duchovný otec Martin Jarábek a ktorá bola aj so sv. ružencom online vysielaná,
- ▶ v nedeľu na **sviatok Patrocína sv. Leonarda** boli tri slávnostné sv. omše,
- ▶ **vysluhovanie sv. birmovania vo farnosti Dolány** 20.11.2021 o 10.00 hod. biskupom Mons. Jozefom Halkom v obmedzenom režime – s účasťou len birmovancov a birmovných rodičov, o to viac s peknou kvetinou výzdobou a spevom nášho spevokolu,
- ▶ **začiatok Adventu – I. adventná nedeľa** bola 28.11.2021 už bez možnosti verejnej účasti na sv. omši (vysielanie online) z dôvodu, že od 25.11.2021 bol predĺžený nú-

dzový stav a s tým súvisiaci zákaz verejných bohoslužieb,

- ▶ od 12.12.2021 boli opäť povolené verejné sv. omše v režime OP, s nosením potrebného dokladu a s účasťou max. 30 veriacich. P. farár Mgr. Ján Buček sa preto rozhodol slúžiť v nedeľu tri sv. omše – 8.00, 9.15 a 10.30 hod.,
- ▶ v takomto režime bol slávený aj zostatok Adventu (sv. omše na úsvite, tzv. rorátne, boli slúžené obyčajne v pondelok, v stredu a v sobotu), samotné Vianoce 2021 a Nový rok 2022 s peknou výzdobou kostola a s čiastkovými epidemickými úpravami,
- ▶ **blahoželanie p. farárovi Mgr. Jánovi Bučekovi** 22.12.2021 k jeho narodeninám, slovom a skromným hmotným darom. Prajeme mu aj cestou DN, aby mu dal P. Boh veľa požehnaní, zdravia, pokoja a sily o. i. vo vedení a fungovaní farnosti, t.č. sťaženého absenciou zvonárky, čiastočne kostolníctva, miništrantov a pod.,
- ▶ **Patrocínium sv. Šebastiána** – sv. omša v kostolíku sv. Šebastiána 20.01.2022 17.00 hod.,

- ▶ **druhé vysluhovanie sv. birmovania pre 2 birmovancov**, ktorí boli pri prvej birmovke v karanténe 30.01.2022 11.30 hod. s online prenosom slávnostnej sv. omše – biskup Mons. Jozef Halko, s asistenciou a spevokolom,

- ▶ **sviatok Obetovania Pána** 02.02.2022 tzv. Hromnice sv. omša s posvätením hromničných sviečok a sviatok sv. Blažeja 03.02.2022 sv. omša s udelením svätoblažejského požehnaní a požehnaní jablák,
- ▶ **farské štvordnie pre chorých** vo farnosti Dolány od 10.- 13.02.2022 so sv. omšami, pobožnosťami, vysluhovaním sv. pokánia a sv. pomazania chorým v našej farnosti,

► **zapojenie sa farnosti Dolány do synodálneho procesu** – zaregistrovanie v bratislavskej arcidiecéze a začínajúca príprava na úrovni farnosti Dolány v synode, t. j. spoločnom kráčaní Božieho ľudu.

Naše Okienko zo života farnosti zatvárame s tým, že synodálna cesta v živote farnosti len začína. Tak sa na

tento úmysel spoločne modlime a verme, že s hodnotným a úspešným procesom, do ktorého pozývame všetkých ochotných farníkov a občanov Dolian.

JUDr. Ida Konopová, PhD.
zástupkyňa starostu obce Dolány

Fašiangy v malokarpatskom regióne

Fašiangy sú pohyblivým sviatkom, čiže nemajú pevne stanovený dátum. Začínajú po Troch kráľoch (6. január) a trvajú do Popolcovej stredy. Tento rok vyšla Popolcová streda na 2. marec. V tomto období sa konali spoločné priadky, zábavy, obchôdzky masiek, zakáľacky a svadby. V užšom zmysle slova sa fašiangami nazývalo obdobie troch dní pred Popolcovou stredou (nedeľa, pondelok, utorok).

Predstavujú najzábavnejší, najbujarejší sviatok bez náboženského rozmeru. Ich podobu sformovali staroslovanské obrady predjaria, ale aj európska karnevalová tradícia. Vo zvykoch spojených s fašiangami sa prelína kult slnka, úrody a plodnosti. Ich zmyslom bolo prostredníctvom viacerých úkonov zabezpečiť, aby v jarnom období zem dobre rodila a ľudia tak mali bohatú úrodu. Napríklad gazdiné cez fašiangy nešili, pretože verili, že by im sliepky neniesli vajcia. Ženatí gazdovia zase boli nútení tancovať, inak by hrozilo, že sa im neurodia zemiaky.

Posledné tri dni pred pôstom sa nazývali posledný fašank, bláznivé dni, ostatky, či mjesopust. V tieto dni sprievody mládencov obchádzali domy a tancovali osobitú fašiangovú tancu: na konope alebo na ľan. Ich cieľom bolo zabezpečiť dobrú úrodu ľanu a konope, preto dvíhali svoje tanečnice do výšky, aby aj ľan bol taký vysoký. Časté boli tance s ražňom, ako aj sprievody masiek. Masky boli rôzne, či už strašidelné, zábavné, alebo zvieracie. Napríklad také masky turoňa, medveda či koňa symbolizovali silu. Fašiangovníci ľuďom na

obchôdzkach priali dobrú úrodu, zdravie a šťastie a za odmenu sa im ponúkal prípitok, pečivo, vajíčka, peniaze, na ražeň sa im napichávala slanina a klobása. Po obchôdzkach si mládež vystrojila v krčme alebo v niektorom dome hostinu. Hodovali na darovaných potravinách a za získané peniaze si nakúpili alkoholické nápoje a vyplatili muzikantov.

S obdobím fašiangov je spojená aj konzumácia vyprášaného pečiva. Oblúbené sú šišky, pampúšky, fánky a záviný. Na tanieroch prevládala ťažká kalorická strava – zabíjačkové jedlá, údené mäso, klobásy, slanina, vajíčka. Bohatstvo jedál malo blahodarne pôsobiť na úspech v nastávajúcom hospodárskom roku. Vravelo sa, že kto sa na fašiangy do sýtosti nenaje, bude po celý rok hladný.

V posledný fašiangový deň – utorok – sa pochovávala basa. Pochovávanie basy predstavovalo žartovný pohreb basy a spolu s ňou aj muziky a zábavy, ktorá v čase nadchádzajúceho pôstu nemala zaznieť. Išlo o paródiu pohrebu, počas ktorej si ľudia mohli aj zanaďovať a vyventilovať svoje každodenné problémy.

V okolí Pezinka boli fašiangy v znamení zábavy, tance a spevu. Jedli sa vyprášané šišky, bohatšie rodiny varili šunku. Zábavy sa konali v posledné dni fašiangov (sobota, nedeľa, pondelok). V utorok pred popolcovou stredou sa ľudia zabávali približne do 22:00. Koniec zábav ohlasoval v utorok večer kostolný zvon, aby o polnoci boli všetci ľudia doma a mohol sa začať pôst.

V mestách mali špecifickú podobu zábavy a sprievody remeselníckych cechov. Tie usporadúvali súťažné hry, obradne prijímali učňov medzi tovarišov, volili nových cechmajstrov. Po zániku cechov sa udržiavali maškarné plesy, bály a tanečné zábavy.

Na západnom Slovensku sa zábavy nazývali aj šibrinky. Mladých mužov a slečny na plesoch v mestskom prostredí uvádzali do spoločnosti. Pozvanie a samotná účasť na plese bola znakom prestíže a svedčala o určitej spoločenskej úrovni. Od 19. storočia mávali svoje vlastné plesy aj rôzne spolky, náboženské skupiny a podobne. Výťažok z plesu sa používal na financovanie spolku, či na rôzne charitatívne účely.

Mgr. Hana Sedláčková
etnologička v Malokarpatskom múzeu v Pezinku

Foto: Fašiangový sprievod v Chtelnici, 1980
Vlastník záznamu: SLUK, Zdroj: www.fondtlk.sk

Tipy na výlety

V našom regióne sa nachádza veľa zaujímavých miest na návštevu. V tomto čísle Doľanských novín si môžete prečítať o Hlbočskom vodopáde, Budmerickej izbičke a aktivitách v Slovenskej ľudovej majolike a inšpirovať sa tak tipmi na výlety.

Hlbočský vodopád

Navštívili ste už Hlbočský vodopád, ktorý sa nachádza v Smoleniciach? Ak nie, výlet sem vám odporúčame. Hlbočský vodopád je jediný vodopád nachádzajúci sa v Malých Karpatoch. Avšak nie v každom ročnom období ho môžete vidieť, pretože je občasný. Väčšinou roka je suchý, ale na jar po silných zrážkach či po topení snehu môžete vidieť 9 metrový vodopád. Nachádza sa v doline Hlboča, ktorá je národnou prírodnou rezerváciou a platí v nej 5. stupeň ochrany. Zo Smoleníc sa sem dostanete po modrej turistickej značke, ktorá začína pri Obecnom úrade Smolenice. Turistika je nenáročná a zvládne ju každý.

Budmerická izbička

Ďalším zaujímavým tipom na návštevu je Budmerická izbička, ktorá sa nachádza v obci Budmerice, v priestoroch kultúrneho domu. Budmerická izbička vznikala postupne od roku 1993 a je miestnym odborom Matice slovenskej. Obyvatelia začali pred viac ako 25 rokmi prinášať do priestorov izbičky vzácne nábytky, odevy či iné pomôcky, ktoré našli doma. Vďaka týmto predmetom mohla Budmerická izbička vzniknúť a dnes je týmito predmetmi zariadená. V expozícií izbičky nájdete izbu zriadenú dobovým nábytkom, kuchyňu so vstavanou pecou, historické kroje, starodávne nástroje, výšivky, keramiky, drevorezby a množstvo ďalších predmetov, ktoré slúžia na uchovávanie tradícií a zvykov našich predkov. Ak sa Budmerickú izbičku rozhodnete navštíviť, dohodnite si návštevu na telefónnom čísle 0908 128 600.

Slovenská ľudová majolika

Výrobky slovenskej ľudovej majoliky pozná asi každý z nás. Vedeli ste však, že sa môžete prísť pozrieť na jej výrobu? Slovenská ľudová majolika ponúka tri typy prehliadok. Prvou z nich je vzdelávacia, počas ktorej navštívite dielne, dozviete sa o hrnčiarkej výrobe a tradičných ornamentoch, taktiež sa budete môcť pozerať na prácu majstrov keramikárov.

Druhým typom prehliadky je zážitková prehliadka, vďaka ktorej si môžete vyskúšať techniku maľby na surovú glazúru. Vami ozdobené dielo vám po vypálení v peci doručia na vašu adresu. Tretia prehliadka je darčeková, ktorá je doplnená na mieru vyrobeným darčekom. Ak by ste mali záujem zúčastniť sa týchto zaujímavých prehliadok, je potrebné sa vopred objednať. Okrem prehliadok sa môžete zúčastniť aj tvorivých dielní. Aktuálnu ponuku a všetky potrebné informácie nájdete na webovej stránke www.majolika.sk.

(nb), Zdroje:
matica.budmerice.net, majolika.sk

Zber vrchnákov z PET fliaš pre Jakubka

Zber plastových vrchnákov z PET fliaš, mlieka, acidka, tekutých pracích práškov, aviváží, kávy, džúsov, nápojov so sáčikom, kapsičiek a pivových kegov sa naďalej zbierajú na **Jakubkovu liečbu**. Občania môžu zároveň zbierať aj **hliníkové plechovky** (nie kovové konzervy ani hliníkové viečka). Tieto môžu odovzdať čisté a zošliapnuté na adresách **Doľany 423 a 427**. Ak by mal niekto ochotu pomôcť finančne, môže prispieť na **č. účtu: Tatrabanka SK32 1100 0000 0029 1162 9722**. Viac informácií nájdete na Facebooku: **Jakubkova liečba, Zber plastových vrchnákov**. Ďakujeme.

Šípkový turnaj

Dňa 5.2.2022 sa v miestnom pohostinstve v Doľanoch konal šípkový turnaj. Zúčastnilo sa ho 12 hráčov rozdelených do 2 skupín.

Turnaj začínal 14:30 a hralo sa na dva terče štýlom každý s každým zo svojej skupiny. Prví dvaja zo skupín postúpili do semifinále, kde vyzval prví z A skupiny druhého z B skupiny a naopak. Porazení v semifinále išli bojovať o celkové 3. miesto a víťazi samozrejme o prvenstvo. V skupinovej fáze turnaja sa hrala tzv. 501-ka na dva víťazné legy a vo „vyraďovačke“ na tri víťazné legy. Na turnaji nesmeli chýbať občerstvenie, o ktoré sa postarali organizátori turnaja.

Výsledky turnaja:

Skupina A

1. Marek Klein
2. Ladislav Braniš
3. Martin Braniš
4. Jozef Wenchich
5. Jana Šestáková
6. Patrik Hrdlička

Skupina B

1. Ján Vandák
2. Jozef Schmidt
3. Pavol Ješko
4. Rašo Tomčo
5. Marek Vadovič
6. Ján Adámek

Semifinále

L. Braniš	2:3	J. Vandák
J. Schmidt	1:3	M. Klein

Boj o 3. miesto

L. Braniš	0:3	J. Schmidt
-----------	-----	------------

Finále

M. Klein	3:1	J. Vandák
----------	-----	-----------

Vzhľadom na pozitívne ohlasy u zúčastnených aj organizátorov turnaja je v úmysle pripraviť aj ďalší takýto **turnaj**. Konal by sa vo veľkonočnom období, **sobotu 16. apríla 2022 o 14:30 hodine**.

Vítaní sú všetci bez rozdielu. Ak hráč šípkový nemá, budú mu poskytnuté.

Pre všetkých, ktorí majú záujem zúčastniť sa ho, treba sa zahlásiť v pohostinstve **najneskôr do 15. apríla**. Štartovné turnaja pre každého účastníka/účastníčku bude 3 eurá. Hra bude prebiehať podobným štýlom ako na predošlom turnaji.

Pravidlá:

1. Hráč začína s 501 alebo 301 bodmi a postupne sa odpočítava každá hodená hodnota.
2. Každá hra sa nazýva „leg“. Zápas sa hrá na dva a viac víťazných legov (podľa dohody).
3. Víťazí ten, kto prvý dosiahne nulu.
4. K zakončeniu hry je potrebné hodiť double, ktorý presne zodpovedá hodnote zostávajúcej k nule. Červený stred (tzv. bull) sa počíta ako double 25. Napríklad, ak hráčovi zostáva do konca 40 bodov, na víťazstvo v legu musí hodiť double 20. Pokiaľ bodová hodnota prekračuje hodnotu zostávajúcu k nule, celý vrh sa nepočíta a hráčovi zostáva jeho bodová hodnota pred vrhom.

Laco Braniš

Silvestrovský výstup na Keltek

Každé silvestrovské doobedie v Doľanoch odštartuje turistikou na vrch Geldek, pre nás Doľančanov Keltek. Tento rok výstup na Keltek nebol organizovaný z dôvodu aktuálnej pandemickej situácie. O to viac každého prekvapilo, koľko ľudí si silvestrovskú tradíciu nenechalo ujsť. Počas pravého poludnia zaznela na vrchole slovenská i dolianska hymna. Ako vždy tu panovala skvelá atmosféra.

Vadoviči - športovci (a nielen to...)

Rodinu Štefana Vadoviča - staršieho i mladšieho - pozná v Doľanoch takmer každý. Vráťane mňa ako občianky, susedky a priateľky z viacerých aspektov. Manželia Jozefína a Štefan Vadovičovi dlhoročne úspešne podnikajú v pekárni Častá. Ich super výrobky si získali dobré meno nielen v širokom okolí, ale aj na Slovensku. Rovnako je známa ich ochota a podpora ako sponzorov pomôcť mnohým a na mnohých podujatiach. Otec a dedko Štefan je však zapísaný aj v galérii športu v Doľanoch. Bol totiž dlhoročný vynikajúci lyžiar, futbalista a športovec ako taký. A tak jablko nepadlo daleko od stromu. Najskôr u syna Štefana a potom aj u vnúčat...

V rodine jeho syna Štefana a nevesty Romany Vadovičovych majú totiž dve mimoriadne športovo nadané deti. Túto skutočnosť som si uvedomila, až keď som si na FB prečítala príspevok oprávnené hrdých rodičov, že ich dcéra **Vivien získala 09.10.2021 v Martine titul majsterky SR v judo** vo váhovej kategórii do 40 kg - mladšie žiačky.

A tak som neváhala a obrátila sa na nich so žiadosťou, či by sme mohli na túto tému uverejniť článok v Doľanských novinách.

Súhlas som dostala a tak ideme na to.

Na 10 položených otázok mi rodičia dali úprimné a najmä fundované odpovede, ktoré Vám v štyroch tematických blokoch pod otázkami pripájam:

1. **Od akého veku ste zaregistrovali u Štefka a Vivien sklony a chuť športovať? Bolo to postupné rokmi viac a viac?**
2. **Aký podiel ste na tom mali vy ako rodičia, resp. aj ostatná rodina? Bolo to u nich skôr spontánne a prirodzené?**
3. **Ako hodnotíte zásluhovosť ich trénerov na vytrvalosti športovať a na dosiahnutých športových úspechoch?**
4. **V akom druhu športu - športových disciplínach sú aktívni a aké úspechy doteraz dosiahli?**
5. **Z ktorého ocenenia majú najväčšiu radosť a prečo práve z neho?**
6. **Dokážete s ich športovými aktivitami zvládať aj svoje iné rodičovské a pracovné povinnosti a deti zase školské povinnosti?**

7. **Aké iné záľuby majú a z čoho, či koho sa tešia?**
8. **Čo odkazujú svojim rovesníkom - deťom a mládeži v Doľanoch?**
9. **Aký odkaz, radu či povzbudenie máte vy ako rodičia športovo nadaných detí pre rodičov ostatných detí a mladých v Doľanoch?**
10. **Čo máte ako rodina v obci Doľany radi, ktoré miesta, podujatia, ľudí a naopak, s čím nie ste spokojní a čo Vám tu ešte chýba?**

1. „Život Vadovičovcov bol odjakživa úzko spätý so športom. Počnúc starým otcom, svojho času úspešným lyžiarom, následne otcom, tiež lyžiarom a atlétom sa športové gény pretavili aj do detí Štefka a Vivien Vadovičovych. Takže viesť naše deti k pohybu a ku športu od útleho detstva bolo pre nás prirodzené. Deti začali športovať už od škôlky. Vivi bola spočiatku možno o čosi talentovanejšia ako Štefko, on to však dobíhal svojou disciplinovanosťou. Šport však nie je iba o talente a genetike, ale hlavne o vytrvalosti a schopnosti prekonávať prekážky. Viete, dieťaťu sa nie vždy chce a vtedy je tu rodič, ktorý dieťa usmerní a namotivuje.

Štefko sa začal aktívnejšie venovať športu v piatich rokoch. Najprv to bolo karate v Častej, neskôr sa presunul do Trnavy na kickbox. V kickboxe dosiahol titul majstra Slovenska a účasť na majstrovstvách Európy. Po dvoch rokoch tréningovania kickboxu presedlal na nový šport - Brazílske jiu jitsu, ktorý bol od toho predošlého úplne odlišný. Údery a kopy boli nahradené škrtami, pákami a hodmi. Prvý BJJ tréning v Senci sa zapáčil aj Vivi a tak začali bojovými športami žiť obe naše deti. Zápasili a vyhrávali na slovenských, českých, neskôr aj medzinárodných súťažiach. Štefko je BJJ verný už sko-

ro 6 rokov. Jeho domovský klub je Spartakus fight gym v Trnave, kde trénuje aj grappling - boj na zemi.

Vivka pred tromi rokmi vymenila Jiu Jitsu za Judo. Momentálne trénuje za AŠK Slávia Trnava. Od začiatku bolo jasné, že tento šport bude jej srdcovka. Postupovala rýchlo cez začiatočníkov, cez pokročilejších, získala aj titul Talent roka. Čoskoro sa začala zúčastňovať aj medzinárodných turnajov. Asi najväčším úspechom boli medaily na veľkých turnajoch v Budapešti, Ostrave, Banskej Bystrici. V roku 2021 získala titul Majsterky Slovenska, na čo sme tiež mimoriadne hrdí.

Za najväčší úspech u Štefka považujeme získanie titulu vicemajstra sveta v Abu Dhabi v Spojených arabských emirátoch. Za zmienku určite stoja štyri tituly majstra Európy vo viacerých asociáciách. Pričom najviac si ceníme titul Majstra Európy z americkej zápasníckej asociácie NAGA z Amsterdamu, kde porazil ťažkých súperov z Dagestanu, Ruska a z USA. Ďalej výhra opasku majstra Rakúska v kategórií dospelých mužov s čiernymi pásmi bez váhového limitu, kde okrem iného vo finále zdolal o tridsať kíl ťažšieho súpera z Grúzie. Ďalej medzi mužmi s čiernymi pásmi vyhral aj dve kategórie na majstrovstvách Nemecka, odkiaľ si tiež odniesol dva opasky, ale hrdí sme vždy na každý náročný vyhratý zápas, v ktorom vidíme zlepšenie sa.

2. Čo sa týka zásluhovosti trénerov na dosiahnutých úspechoch Štefka a Vivien, tu máme jednoznačnú odpoveď: veľká a úctyhodná. Napr. tréneri Vivien Ivan Hrnčiar a Ivana Komlóšiová doslova milujú judo a odovzdávajú svoje bohaté skúsenosti s ním a športom vôbec práve deťom. Rovnako je to s trénermi u Štefka.

3. Niekedy je skutočne ťažké zladit' všetky školské aj pracovné povinnosti. Vиви je siedmačka na Základnej škole v Častej. Keď je obdobie písomiek, je to niekedy náročné. Tréningy má takmer každý deň. Cez víkendy turnaje... Času navyš' veru nemáme. Ale je šikovná, školu zatiaľ zvláda na samé jednotky. Štefko má 17 rokov, chodí na bilingválne gymnázium a pripravuje sa na vysokú školu. Kombinovať tréningy s doučovaním na medicínu vie byť občas ťažké, ale zatiaľ to s prehľadom zvláda. Popri týchto aktivitách, veľa času na ostatné zábavky nezostáva, šport a škola sú priority. Pre nás ako rodičov to tiež nie je jednoduché. Treba ich vozit'

na každý tréning, čo je pri Štefkovi v podstate každý deň do týždňa. Cez víkendy posilovňa alebo turnaje. Odmenou za to sú ich výsledky. Pocity po vyhratom turnaji sú pre rodiča priam neopísateľné. Deti nám robia nesmiernu radosť. Ich disciplína a cieľavedomosť sa prenáša aj do bežného každodenného života. Vo svojom športovom živote nachádzajú množstvo priateľstiev, založených na iných hodnotách ako bezcieľne potulovanie sa po ulici, hranie hier na počítači. Šport ich stojí mnoho času a energie, ale zároveň im aj mnoho dáva vo forme nových sociálnych kontaktov, fyzickej a duševnej vyzretosti. To množstvo zážitkov, emócií a priateľstiev navždy zostane v ich srdci.

4. Čo odkázať rovesníkom? Opustite komfort svojej izby, svojho telefónu, prekonajte pohodlnosť a lenivosť. Je jedno akému športu sa budete venovať, pohyb je radosť. Prináša spokojnosť, rozvoj fyzických aj psychických síl, duševnú rovnováhu a zdravé sebavedomie. Či budete robiť bojový šport, behať, hrať futbal, bicyklovať, lyžovať alebo prechádzať sa v prírode. Proste treba robiť to, čo vám robí radosť. Vaše telo a aj duša sa vám poďakuje.

5. Doľany sú krásna, nášmu srdcu blízka dedinka. Aj ľudia sú tu milí a otvorení. Máme na skok do prírody. Benefity bývania v takejto malebnej obci v blízkosti prírody si často ani neuvedomujeme, príde nám to samozrejmé. Ruch veľkomesta nám nechýba.

A čo nám tu chýba?

Nič. Všetko je tak, ako má byť. Možno workoutové ihrisko s hrazdou by mladých motivovalo a potešilo.

K vyššie uvedeným pekným a pravdivým myšlienkam, či slovám rodičov Vadovičových netreba veľa dodávať. O to viac však v mene obce Doľany i v mene svojom im a najmä Štefkovi a Vivien zo srdca ĎAKOVAŤ za všetko, čím nielen seba, ale aj našu obec vo svete a na Slovensku zviditeľnili. Ďakovať im za ich vytrvalosť, odvahu, trpezlivosť, ale popri tvrdo vydretých vynikajúcich úspechoch aj zachovanú pokoru a skromnosť. Prajeme im všetkým štyrom veľa zdravia, radosť, lásky, rodinnej i osobnej pohody a spoločne s nimi voláme: ŠPORTU ZDAR !

JUDr. Ida Konopová, PhD.
zástupkyňa starostu obce Doľany

Uč sa dieťa múdрым byť...

Usilovní školáci sa zapájajú do viacerých projektov.

Adoptuj kravičku

Adoptuj kravičku je unikátny projekt realizovaný z Mliečneho fondu, do ktorého prispievajú slovenskí prvovýrobcovia a spracovatelia mlieka už od roku 2008. V hre Adoptuj kravičku sa deti zábavnou formou učia o dôležitosti konzumácie slovenského mlieka a mliečnych výrobkov, o živote kravičiek aj o práci poľnohospodárov – farmárov. Cieľom projektu je vypestovať u detí pozitívny vzťah ku zvieratám a správne stravovacie návyky, ukázať deťom, ale aj ich rodičom, že základom pre mliečne výrobky je mlieko od živých kravičiek, o ktoré sa musia slovenskí poľnohospodári dobre starať. Novinkou od roku 2021 je zmena Adoptuj kravičku z hry pre jednotlivcov a kolektívy na zábavnú a edukatívnu školskú súťaž, do ktorej sa naša škola zapojila. Adoptovali sme si 1 kravičku, o ktorú sa priebežne starajú žiaci 3. a 4. ročníka. Každý mesiac riešia výtvarné úlohy a test.

Hovorme o jedle

Tretiaci a štvrtáci vytvorili plagát na tému: Mlieko a mliečne výrobky. Robili rôzne aktivity zamerané na tému mlieko a mliečne výrobky: pozreli si dokument o tom, ako sa k nám dostalo mlieko, rozprávali sa o potrebe nakupovať mlieko a mliečne výrobky od slovenských dodávateľov, navštívili kravičku. Triedna pani učiteľka Lucka Šestáková spracovala prezentáciu a poslala do súťaže. Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora a Centrum rozvoja znalostí o potravinách n. o. udelili našim žiakom STRIEBORNÝ DIPLOM za aktívnu účasť v IX. ročníku súťaže.

Chutné maľovanie

Do výtvarnej súťaže sa zapojili žiaci 3. a 4. ročníka, v ktorej bolo 5 tém a z každej témy sme mohli poslať iba 1 prácu za školu. S pani vychovateľkou Luckou Stanekovičovou vybrala triedna pani učiteľka Lucka Šestáková z 3. ročníka prácu Adelky Dobrovodskej, Adelky Tichej, Peťka Stoklasu, zo 4. ročníka prácu Ninky a Nelky Šestákovej, ktoré sme poslali do súťaže.

Hovorme o odpadoch

Počas celého školského roka sa žiaci venujú ochrane životného prostredia, správne triedeniu odpadu a starostlivosti o naše prostredie. Som presvedčená, že svojimi vedomosťami a návykmi môžu učiť už aj dospelých.

Testovanie pohybových predpokladov žiakov 1. a 3. roč.

V októbri sa uskutočnilo Testovanie pohybových predpokladov našich najmenších prvákov a žiakov 3. ročníka. Žiaci mali možnosť vyskúšať rôzne športové disciplíny ako skok do diaľky, výdrž v zhybe, člňkový beh, ľah-sed, zostava s tyčou, vlajková naháňačka a iné. Okrem dobrého pocitu z vykonaných športových aktivít čaká žiakov aj odmena v podobe certifikátu.

Čo všetko vieme o jablku?

Do súťaže o najkrajšiu nástenku s témou: Čo všetko vieme o jablku sa zapojili všetci žiaci školy. Absolvovali besedu, vyrábali rôzne výtvarné práce rôznymi technikami a čaká ich ešte pripraviť nástenka s ich prácami.

Šarkaniáda

V októbri si priniesli do školy deti šarkany. Počas pobytu v ŠKD si ich boli púšťať na ihrisku. Neminula ich ani odmena za lietajúcich šarkanov a ich vytrvalosť, odhodlanie nevzdávať sa pri neúspechu.

Október – mesiac úcty k starším

Október je každoročne venovaný úcte k starším. Aj naše deti si uctili starších vlastnoručne vyrobenými pohľadnicami. Tretiaci a štvrtáci vyrobili nielen pre svojich starkých, ale aj pre dôchodcov našej obce, ktoré osobne odovzdali počas vychádzky s pani vychovávateľkou Luckou Stankovičovou. Deti si nacvičili aj krátky kultúrny program, ktorý si babky a dedkovia žiakov mohli pozrieť z nahrávky poslanej cez internet. Aspoň takto sme si mohli pripomenúť jednu z najvzácnejších cností zrodenú v duši človeka – úcta k starším. Úcta k vám, milí naši otcovia, mamy a naši prarodičia.

Európsky týždeň športu

Tretiaci a štvrtáci v rámci Európskeho týždňa športu absolvovali cyklotúru na cestičke pozdĺž vinogradov. Bola to pre žiakov veľká „kondičná výzva“, ktorej sa zhostili výborne. Viacerí prváci a druháci sa ešte nevedia sami bicyklovať, preto si radšej zatancovali s pani vychovávateľkou Martinkou Slaninkovou v ŠKD.

Mikuláš

V pondelok 6. decembra mali žiaci v škole Mikulášsky deň. Dozvedeli sa o živote sv. Mikuláša, plnili rôzne mikulášske úlohy zo slovenského jazyka a matematiky. Žiaci si pripravili pre Mikuláša aj mikulášsku pesničku za hudobného doprovodu na akordeóne s pani vychovávateľkou Martinkou Slaninkovou. Z dôvodu prísneho dodržiavania všetkých opatrení sa v škole neukázal. No nikto nebol smutný, lebo sladká odmena s odkazom od Mikuláša ich čakala na okne v triede. Tretiakov a štvrtákov v školských laviciach Mikuláš hľadal márne. Nenašiel ich v škole, lebo boli v karanténe. Sladká odmena ich ale počkala.

Pytagoriáda

Svoje logické danosti a matematické zručnosti sa nám rozhodli ukázať žiaci v školskom kole Pytagoriády, ktoré sa uskutočnilo 8. decembra 2021. Súťažili žiaci 3. a 4. ročníka. Úspešným riešiteľom je žiak vtedy, ak z 15 príkladov má správne vyriešených aspoň 10 úloh. Následne sa pripočítavajú body za ušetrený čas. Žiaci si s príkladmi poradili a všetkým úspešným gratulujeme! Do okresného kola postupujú: Marek Dobšovič, Simona Dvončová, Adelka Tichá a Veronika Tichá. Uskutoční sa 29. marca, tak im držte palce spolu s nami!

Vianoce

Čas, kedy sa ľudia aspoň na malú chvíľu zastavia, stíšia, zblížia. Čas, kedy sa ľudská láska, ktorá v každom človeku kdesi v hĺbke stále je, dostáva na povrch a zhmotňuje sa do života ľudí v podobe dobrých skutkov, podania pomocnej ruky a pohladení. A jedno také milé maličké pohladenie si pre všetkých pripravili aj deti z našej školy v podobe vianočnej nahrávky. Pozrieť si ju mohli rodičia školy cez internet. Vianočná besiedka bola bez vzájomného premiešavania sa a občerstvenia. Vzájomné obdarúvanie sa medzi kamarátmi bolo obmedzené iba na jedného a darčeky boli pár dní v karanténe. Nechýbal ale spev vianočných kolied pri vianočnom stromčeku a zábava s novými hračkami od Ježiška v ŠKD.

Karneval

Dňa 23. februára zavládla v našej škole LÁSKA OBROVSKÝCH ROZMEROV! Áno, všetky deti sa nám zamilovali! Konkrétnejšie? Do farebných a ligotavých ozdôb, do veselej a rytmickej hudby, do disco tancov a spevov, do zábavných súťaží, no hlavne do príležitosti zmeniť svoju tvár, vhuľnúť do iného sveta a premeniť sa na rozprávkovú bytosť. Na našom karnevale bolo snáď všetko: od policajta, vojaka, hasiča, motýľa, jahody, princeznej, kovbojky, futbalistu, cez pavúka, pizze, minecraftov až po šaša, piráta. Jednoducho povedané, každý kto to nevidel, môže iba banovať...

Mgr. Jana Hudecová,
riaditeľka školy

Zo života našich najmenších

V našej materskej škole sa vždy snažíme deťom sprostredkovať nové poznatky formou zábavy, hry a hlavne zážitkov „na vlastnej koži“ z každej témy. Niektoré aktivity sa stali už tradíciou, iné sú pre nás novinkou.

V septembri sme v rámci projektu **Európsky týždeň športu** usporiadali Jesenné preteky, kde deti zdolávali športovú dráhu s prekážkami, pričom sa výborne zabavili a nadobudli ambície stať sa nádejnými mladými športovcami.

V októbri k nám prišli **kombajny, traktory**, kde nám pán agronóm opísal ich celoročnú prácu na strojoch a každé dieťa sa stalo aspoň na pár minút kombajnistom, keď si mohli vyskúšať sedieť za volantom kombajnu. Na oplátku sme milým ujom z družstva ukázali naše tekvice, ktoré každoročne deti vytvárajú so svojimi rodičmi a **súťažia o cenu najkrajšej tekvice.**

V novembri sa nám už ozimilo. Zima nám klopala na dvere, ale srdcia našich detí a rodičov zahoreli empatiou. Chceli sme, aby sa na Mikuláša nikto necítil zabudnutý a

ani sám, preto sme sa zapojili do výzvy **„Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok“**. Rodičia prinášali do materskej školy niečo sladké-oplátky, čokolády, keksy. Niečo slané-tyčinky, oriešky. Niečo teplé pre telo-čaje, kávy. Ale o to najdôležitejšie- niečo teplé pre dušu sa postarali naše deti, ktoré seniorom vytvorili milé vianočné pozdravy. A toto všetko ešte aj sami zabalili do balíčkov a prichystali, aby sme si ukázali, aké je pekné myslieť jeden na druhého a že aj drobnosti dokážu ukázať človeku, že je na tomto svete stále dôležitý a ľudia na neho nezabudli.

December sme odštartovali návštevou **Mikuláša** s čertom a usilovne sme sa pripravovali na vianočný čas, či už výrobou adventného kalendára a jeho každodenného otvárania, pečenia medovníkov, ale nezabudli sme ani na vtáčiky, ktoré sme chodili kŕmiť.

V januári sme si robili pokusy a pozorovania z neživej prírody, sledovali kolobeh vody a jej skupenstvá a deti si vytvorili vlastnú meteorologickú stanicu na zistenie prítomnosti vetra.

Vo februári sme spoznávali hudobné nástroje. V materskej škole sme mali vystúpenie pani huslistky a harmonikárky, ktoré nám zahrli známe ľudové piesne. Deťom bolo hneď do spevu a tanca. Nemohli sme vynechať ani doliansky „muzikantský dom“, kde nám pán starosta ochotne ukázal dychové nástroje, na ktoré nám aj zahrli. Vyskúšali sme si zahráť na rôznych druhoch hudobných nástrojov a dokonca sme si vlastné nástroje aj vyrobili, napr. píšťalu, bubon, hrkálku, xylofón, tamburínu. V dobrej nálade k nám pritancoval kar-

neval, kde deti prišli v nádherných maskách a užívali sme si fašiangovú náladu v plnom prúde.

Okrem toho sa zapájame do projektov: Finančné rozprávky, Školské ovocie, Školské mlieko a Adoptuj kravičku.

Toto sú naše zážitky za ostatných päť mesiacov a už sa tešíme na nové, ktoré budú dúfame plné jari a slnka a o ktoré sa s vami radi podelíme v ďalšom čísle.

Dominika Kubeková
MŠ Doľany

----- INZERCIA -----

STREŠNÉ KRYTINY **CREATON**

Betónová krytina Heidelberg

Pálená krytina Balance

AKCIA

**PRI ODBERE NA CELÚ STRECHU
VÝRAZNÉ ZĽAVY A DOVOZ DO 50 km A VYKLÁDKA ZADARMO**

STAVEBNINY

STAVDACH

www.stavdach.sk

 0905 309 631, 0905 947 417

 Stavebniny Stavdach

STAVEBNINY STAVDACH, Areál PD Doľany, e-mail: stavebniny@stavdach.sk

KAPUČINO S HELIGONICOU
alebo
3v1
(výlet + obed + tancovačka)

PROGRAM:

10:00 - 12:30 (individuálne podľa výberu)
• **zrelaxovanie duše v nádhерnej Turčianskej záhradke**
Gaderská dolina, Volčianska dolina, Jasenská dolina, Národný cintorín v Martine, Blatnický hrad, Teplické serpentíny, Múzeum slovenskej dediny, Slovenské národné múzeum, Sklobinský hrad, Kalvária v Kláštore pod Znievom

13:00
• **kvalitné obedové menu v Necpaloch**
polievka a hlavné jedlo

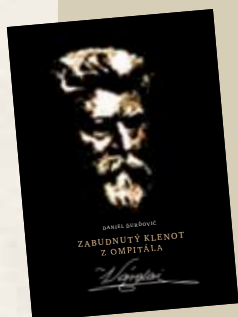
13:30 - 15:30
• **tancovačka s Heligonicou**
dvojhodinová zábava

od 15. apríla 2022 do 31. septembra 2022 - každá streda (možnosť individuálne dohodnúť na iný deň)
CENA: do 49 účastníkov - 11 €, od 50 účastníkov - 10 €, min. počet 40 účastníkov

Výlet členov Jednoty dôchodcov a spol. s názvom „Kapučino s Heligonicou alebo 3v1 (výlet + obed + tancovačka)“

V mesiacoch apríl - september 2022 pripravuje známa hudobná skupina Heligonica pekné a zaujímavé podujatie, ktoré pod vyššie uvedeným názvom obsahuje okrem relaxu v turčianskej prírode a obeda v Necpaloch dvojhodinovú zábavu s Heligonicou. V prípade nedostatočného záujmu našich občanov, nielen dôchodcov, oslovíme aj okolité obce, aby sme naplnili autobus. Minimálny počet účastníkov musí byť 40 osôb.

Bližšie informácie sú v priloženom plagáte.

Obecný úrad Doľany pri príležitosti 85. výročia úmrtia nášho rodáka **Szilárda Várdaiho** vydal minulý rok o ňom knihu **Zabudnutý klenot z Ompitála** od D. Ďurďoviča.

Knihu si môžete kúpiť v cene 5 Eur na OÚ Doľany

Obec Doľany má pre Vás aj ďalšiu dobrú správu:

Po dvojročnej prestávke z dôvodu pandémie plánujeme uskutočniť v Dome kultúry Juraja Fándlyho v Doľanoch

koncert obľúbenej heligonkárky Vlasty Mudříkovej a spol. a hudobnej skupiny Duet

Bližšie informácie a akékoľvek zmeny Vám včas oznámime.

JUDr. Ida Konopová, PhD., zástupkyňa starostu obce Doľany

VÝZVA

Ompitálsky spevník „Ompitál je pekné mesto ...“

Obraciame sa a vyzývame všetkých ochotných občanov Dolian, ale aj iných, ktorí poznajú alebo majú k dispozícii staré ompitálske (dolianske) pesničky, vinše, zvyky a podobne, aby nám pomohli ich zozbierať a v budúcnosti príležitostne knižne vydať. Kontaktovať môžete redakčnú radu Doľanských novín. Bližšie informácie podá JUDr. Ida Konopová, PhD. Ďakujeme.

Podakovanie

Obrovské poďakovanie vám všetkým. Vážim si to, že sa samospráva dokáže zomknúť na celom Slovensku. Sme unavení, uchodeni, upracovaní, ale s krásnym pocitom, že stojíte pri nás, čo nám dodáva silu ďalej bojovať a pomáhať. Ďakujeme za každú pomoc, ktorá príde. Posielame ju na Ukrajinu, starostovi Veľkého Berezneho, Bohdanovi Kyrlikovi, ktorý má zriadený centrálny sklad a odtiaľ posielala humanitárnu pomoc do všetkých oblastí kde sa bojuje. V piatok sme takto vypravili dva kamióny a 8 dodávok, ktoré úspešne boli vyložené. Vaša pomoc bola dovezená kamiónom zo Stakčína a Uble. Ešte raz zo srdca ďakujem.

Jozef Savkuliak, starosta obce Budmerice

Radi píšete a máte tipy na zaujímavé články? Chceli by ste aj vy prispieť článkom do Doľanských novín? Ak áno, budeme radi keď sa nám ozvete na e-mailovej adrese dolanskenoviny@dolany.sk.

Podakovanie

Starosta obce a redakcia Doľanských novín ďakuje za finančnú podporu tohto čísla osobám a spoločnostiam: **p. Drahomírovi Jakušovi a f. Stavadch.**

BRATISLAVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ KRAJ
NAJLEPŠIE MIESTO PRE ŽIVOT

DOĽANSKÉ NOVINY

ZO ŽIVOTA V OMPITÁLI ■ VYCHÁDZA 3x ROČNE

ISSN 1339-1240 • EV 4366/11

DOĽANSKÉ NOVINY, vydáva 3x ročne Obecný úrad v Doľanoch, 900 88 Doľany 169, IČO: 00 304 727.

Redakcia: JUDr. Ida Konopová, PhD., Ing. Natália Bednárovská (nb), Bc. Veronika Ješková (vj), Ladislav Braniš. Príspevky externých autorov nereprezentujú názor redakcie.

Neprešlo jazykovou úpravou. **Ilustrácia na titulke:** Mgr. Petra Hamzová.

Vychádza v náklade 600 kusov, nepredajné - distribúcia zadarmo.

Ročník 12. Číslo vyšlo v marci 2022.

Grafická úprava: Ing. Daniel Ďurďovič. **Tlač:** Letterpress, s.r.o., Bratislava.

Kontakt: OÚ Doľany, **e-mail:** dolanskenoviny@dolany.sk **www.dolany.sk**